

AKAVAN ERITYISALAT

Kuntavaaliteemat 2025

ELINVOIMAA KUNTAAN!

1. Elinvoimaa tuovat kulttuuripalvelut

- *Hyvin resursoidut kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut vahvistavat kuntien elinvoimaa.*
- *Näiden palvelujen on oltava kaikkialla Suomessa kansalaisten saatavilla.*
- *Palveluja on tuotettava riittävin asiantuntijavoimin.*

Kulttuuri luo turvallista arkea

Kaikille avoimet kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut kiinnittävät meidät yhteisöömme ja luovat osaltaan turvallisen arjen. Kulttuuri on yhteisömmen liimaa, joka auttaa rakentamaan identiteettiämme ja antaa mahdollisuuksia osallisuuteen. Kulttuuri kannattelee.

Kulttuurin investoiminen luo elinvoimaa ja hyvinvointia

Kunnat ovat merkittäviä työnantajia kirjasto-, museo- ja kulttuuripalveluissa. Panostaminen näiden alojen työpaikkoihin maksaa itsensä takaisin. Hyvätasoiset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijöitä: ne houkuttelevat paitsi asukkaita, myös osaavaa työvoimaa ja matkailijoita.

Tarvitsemme investointeja kulttuurihankkeisiin ja rakennuksiin kuten kulttuuritiloihin. Näillä investoinneilla on sekä henkisesti että aineellisesti elvyttävä vaikutus kuntaan.

Ilman kunnan resursseja palvelut eivät toimi eivätkä kehity

Hyvätasoisien ja houkuttelevien kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti edellyttää osaamista, jonka perusta on korkeakoulutuksessa. Korkeakoulutettua henkilöstöä tulee olla riittävästi myös toimintojen kehittämiseen. Palvelujen tasoa ei saa madaltaa pätevyysvaatimuksista, palkkatasosta tai työhyvinvoinnista tinkimällä.

Suomalaisten mielipiteitä kulttuurista, %

Hyvät kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut ovat kotipaikkakunnalleni tärkeä elinvoimatekijä.

Hyvin toimivat kulttuuripalvelut ovat vetovoimatekijä, joka houkuttelee matkailijoita kotipaikkakunnalle.

Kotipaikkakuntani on panostettava hyviin kirjasto-, museo- ja kulttuuripalveluihin.

■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ En osaa sanoa ■ Jokseenkin eri mieltä ■ Täysin eri mieltä

Kansalaiset tarvitsevat omaehtoisen oppimisen mahdollisuuksia

Kirjasto-, museo- ja kulttuuripalvelut sekä taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö tarjoavat kenelle tahansa mahdollisuuden oppia, kehittyä ja rentoutua. Niiden avulla voimme paremmin pitää huolta omasta toimintakyvystämme ja hyvinvoinnistamme.

Kirjastoilla on informaatiotulvan aikakaudella erityisen tärkeä monilukutaidon kehittäjän rooli. Monilukutaito merkitsee taitoa hankkia, yhdistää, tuottaa ja arvioida eri muotoista tietoa eri tilanteissa. Kansalainen tarvitsee monilukutaitoa osataksaan tulkita muuttuvaa maailmaa ympärillään.

Hyvinvointia ja terveyttä yhteistyöllä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeinen tehtävä. Ehkäisevä työ on yhteiskunnalle huomattavasti edullisempaa kuin ongelmien korjaaminen jälkikäteen.

Kulttuurilla on tutkitusti hyvinvointia parantavia ja syrjäytymistä ennaltaehkäiseviä vaikutuksia, joita tulee hyödyntää entistä ennakkoluulottomammin kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyönä. Sektorirajoja ylittävälle yhteistyölle on rakennettava selkeät rakenteet.

Hyvinvointia voidaan tukea myös monin julkisen ja kolmannen sektorin sekä yritysten yhteistyöllä tuotetuin palveluin.

Kulttuuri tuo sisältöä elämääni!

2. Tulevaisuutta luova nuorisotyö

- Hyvin resursoidut nuoriso- ja liikuntapalvelut tukevat kuntalaisten hyvinvointia.
- Näiden palvelujen on oltava kaikkialla Suomessa kansalaisten saatavilla.
- Palveluja on tuotettava riittävin asiantuntijavoimin.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut keskeisiä hyvinvointipalveluja

Kuntien kannattaa panostaa etupainotteisesti kansalaisten fyysiseen toimintakykyyn hyvillä liikuntapalveluilla ja nuorten hyvinvointiin nuorisotyön kautta. Kansalaisten on voitava käyttää palveluja matalalla kynnyksellä ja kattavasti koko maassa.

Panostus nuoriin luo koko kunnan tulevaisuutta

Nuorisotyö tukee nuorten aktiivista toimintaa ja omaehtoista oppimista sekä kasvua yhteiskunnan aktiivisiksi ja täysivaltaisiksi kansalaisiksi. Riittävän varhain aloitetulla nuorisotyöllä pystytään ehkäisemään tehokkaasti nuorten syrjäytymistä.

Panostus nuoriin on myös panostus kunnan elinvoimaan. Nuorten hyvinvointia tukemalla nuoret kiinnittyvät asuinyhteisönsä. Näin kasvavat tulevaisuuden palveluiden käyttäjät ja hyvinvoinnin tuottajat.

Nuoriso- ja liikuntatyöhön tarvitaan ammattilaisia

Kuntien on varmistettava, että nuoriso- ja liikuntapalveluiden taloudelliset ja henkilöstöresurssit vastaavat nuorisolain ja liikuntalain asettamia tavoitteita. Korkeakoulutettua henkilöstöä tulee olla riittävästi myös toimintojen kehittämiseen. Palvelujen tasoa ei saa madaltaa pätevyysvaatimuksista, palkkatasosta tai työhyvinvoinnista tinkimällä.

Kunnat ovat merkittäviä liikunta- ja nuorisoalan työnantajia. Työntekijöiden ansiotason tulee olla sellainen, että se kannustaa pysymään kunnan palveluksessa. Liikunta- ja nuorisopalvelujen tehtävänimikkeiden tulee vastata paremmin työtehtäviä, niiden sisältöä ja vaativuutta.

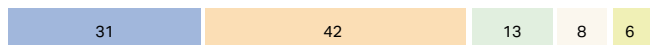

Suomalaisten mielipiteitä nuorisotyöstä ja liikuntapalveluista, %

Nuorten syrjäytymistä on ehkäistävä panostamalla nuorisopalveluihin.

Nuorisopalveluilla on tärkeä merkitys maahanmuuttajien kotoutumisessa.

Laadukkaisiin liikuntapalveluihin on panostettava.

Täysin samaa mieltä Jokseenkin samaa mieltä En osaa sanoa Jokseenkin eri mieltä Täysin eri mieltä

(Lähde: TNS Gallup 2019)

3. Avoin hallinto ja strateginen viestintä

- *Voimaannuttava ja avoin hallinto on kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun ja toimivien kuntapalvelujen edellytys.*
- *Kuntahallintoa tulee toteuttaa ammattimaisesti valmistellen, strategisesti viestien ja tietoa palveluista on saatava omalla kielellä.*
- *Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut on toteutettava hyvin valmistellen, johtaen, viestien ja yhdessä henkilöstön kanssa.*

Julkisten palvelujen perustana on toimiva hallinto

Hallintolaisissa määritelty hyvä julkinen hallinto on kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun ja demokratian edellytys. Hyvä hallinto on kansalaisia kuuntelevaa ja osallistavaa, avointa ja läpinäkyvää sekä vaikuttavaa. Vain ammattimaisella hallinnollisella valmistelulla ja viestintälähtöisellä johtamisella voidaan saada aikaan kuntapalveluilla tavoiteltuja tuloksia.

Viestinnän oltava johtamisen ytimessä

Viestintäkulttuurin on läpileikattava koko kuntaorganisaatio luottamushallinnon tasolta työntekijöihin asti. Viestinnän on oltava päivittäisen kuntaviestinnän lisäksi myös osa päätöksentekoa ja johtamista. Vain näin onnistutaan saavuttamaan houkutteleva ja kiinnostava kuntabrändi sekä avoimesti kommunikoiva ja toimiva työyhteisö.

Kieli luo polun palveluihin

Elinvoimainen kunta osallistaa asukkaansa mukaan luomaan hyvinvointia. Digitalisaation mahdollisuudet on hyödynnettävä ihmiskasvoisesti niin, että lähtökohtana ovat kuntalaisten palvelutarpeet.

Työntekijöitä ja viranhaltijoita kannustetaan hallinnon avoimuuteen ja vuoropuheluun kuntalaisten kanssa. Vuoropuhelua on voitava käydä turvallisesti ilman pelkoa vihapuheesta tai häirinnästä.

Suomalaisten mielipiteitä hallinnosta, %

Hyvä julkinen hallinto on kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun edellytys.

Suomi ei menesty ilman hyvää julkista hallintoa.

Hyvä julkinen hallinto toimii ja viestii selkeästi ja ymmärrettävästi.

(Lähde: Verian 2024)

Omalla äidinkielellä on suuri merkitys yhdenvertaisuuden ja vuorovaikutteisen hallinnon sekä kuntademokratian toteutumisessa. Kansalaisten osallistumista tuetaan kertomalla kunnan toiminnasta, päätöksenteosta ja palveluista eri kanavissa selkeässä muodossa, kiinnostavasti ja eri kielillä.

Ajantasaisia viestintämahdollisuuksia aktiivisesti hyödyntävä julkinen hallinto herättää luottamusta kuntalaisissa ja sidosryhmissä. Myös matalan kynnyksen kirjastoverkolla on merkittävä rooli kuntademokratian vahvistajana.

Avoin päätöksenteko edellyttää hyvää tiedonhallintaa

Avoimessa valmistelussa ja päätöksenteossa käsitellyn tiedon määrä on suuri. Siksi tiedon on oltava järjestettyä ja sen käyttöön on voitava palata helposti. Tämä edellyttää, että kunnan tiedonhallinnan on oltava ammattimaisesti hoidettua, järjestelmällistä ja jatkuvaa.

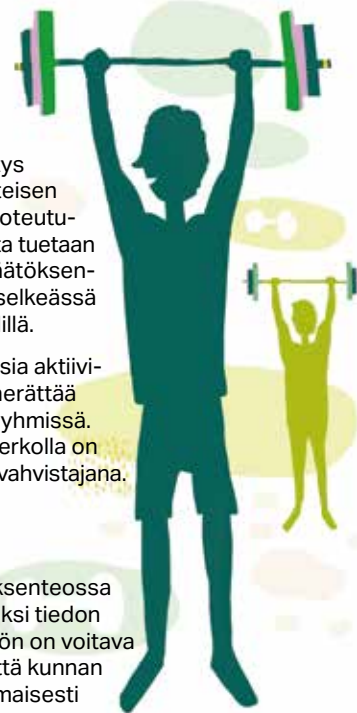
Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut hyvän hallinnon periaattein

Julkisen hallinnon on taattava kansalaisten tasa-arvoinen kohtelu historiallisen laajassa työllisyyspalveluiden uudistuksessa. Onnistuneen tuloksen avaimia ovat muutoksen riittävästi resursoitu ammattimainen valmistelu, johtaminen ja viestintä kansalaisille.

Hyvällä johtamisella, viestinnällä ja yhteistoiminnalla varmistetaan muutosta toteuttavan henkilöstön sitoutuminen ja hyvinvointi.

Opetushallinto mahdollistajana

Opetushallinto toimii kuntalaisten oppimisen ja osaamisen kehittämisen mahdollistajana kaikilla koulutuksen tasoilla. Myös kuntiin siirtyneet uudet työllisyyspalvelut linkittyvät tiiviisti osaamisen kehittämisen palveluihin. Hyvällä hallinnolla varmistetaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus.

Hyvä julkinen hallinto toimii ymmärrettävästi.

4. Henkilöstömäärä ja palkkaus kunnossa

- *Laadukkaat kuntapalvelut tehdään osaavien ja hyvinvoivien asiantuntijoiden työllä.*
- *Kuntahallintoa ja -viestintää tulee resursoida riittävästi.*
- *Kirjasto-, museo-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisalojen asiantuntija-ammattien palkkaus on korjattava vastaamaan työn vaatavuutta ja edellytettyä koulutusta.*

Kuntien kannattaa panostaa asiantuntijoihin

Kunnat ovat merkittäviä työnantajia kirjasto-, museo-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluissa. Panostaminen näiden alojen työpaikkoihin maksaa itsensä takaisin. Asiantuntevasti toteutetut palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia, lisäävät kunnan elinvoimaa sekä ehkäisevät yhteiskunnallisia ja terveydellisiä ongelmia.

Kirjasto-, museo-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut on tuotettava asiantuntevasti. Korkeakoulutettua henkilöstöä tulee olla riittävästi myös toimintojen kehittämiseen ja henkilöstön palkkauksen tulee olla työn vaatavuuden mukaista.

Asiantuntijaosaamiseen perustuvaa lähipalvelua on tarjottava kattavasti eri puolilla maata. Ostopalveluja kilpailutettaessa hankittavan asiantuntijapalvelun laatuun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

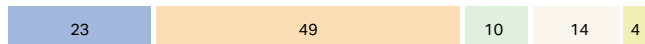
Henkilöstöresurssien tulee vastata tehtävien määrää. Intoa kohuttomiin ns. yhdistelmävirkeihin tulee suitsia palvelun laadun ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaamiseksi. Jo syntyneitä ylityksiä tehtäväkuvia tulee purkaa hallittaviksi kokonaisuuksiksi.

Toimiva hallinto edellyttää riittävää resursointia

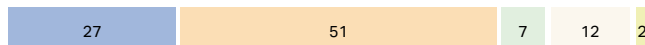
Julkisen sektorin toimintaedellytykset on turvattava. Riittävät ja hyvinvoivat henkilöstöresurssit kuntien hallinnossa ja viestinnässä turvaavat kuntalaisten mahdollisuudet saada tietoa palveluista ja päästä niiden piiriin.

Suomalaisten mielipiteitä koulutuksen merkityksestä, %

Laadukkaiden kulttuuripalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat.

Laadukkaiden liikuntapalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat.

Laadukkaiden nuorisopalvelujen tuottamisen edellytyksenä ovat koulutetut asiantuntijat.

Täysin samaa mieltä Jokseenkin samaa mieltä En osaa sanoa Jokseenkin eri mieltä Täysin eri mieltä

Lähde: Verian 2024 (ensimmäinen väittäjä) ja TNS Gallup

Laadukas ja riittävästi resursoitu palvelutuotannon johtaminen on kuntasektorin kokonaistalouden kannalta edullisempaa ja vaikuttavampaa kuin osaoptimointi. Arvokkaaseen palvelutyöhön vapautuu enemmän käsipareja, kun hallinto- ja esihenkilötehtäviä ei pilkota muiden tehtävien ohella hoidettavaksi.

Asiantuntija-aloilla edellytettävä korkeakoulutettua osaamista

Kuntapalvelujen asiantunteva valmistelu, laadukas tuottaminen ja palvelujen kehittäminen edellyttävät korkeakoulutettua osaamista. Palvelujen tasoa ei saa heikentää pätevyysvaatimuksista tinkimällä.

Asiantuntija tarvitsee osaamisen täydentämistä

Asiantuntijatyön tuloksellisuus varmistetaan kehittämällä osaamista, mitoittamalla työ oikein ja hyödyntämällä joustavia työaika- ja etätyöratkaisuja. Digitalisaatio ja panostaminen avoimuuteen ja vuoropuheluun kuntalaisten kanssa edellyttävät resursointia ja osaamisen täydentämistä.

Tasa-arvoa palkkaukseen

Vastuullinen työnantaja arvostaa korkeakoulutettua osaamista myös oikeudenmukaisella palkkauksella. Vastuun, erityisosaamisen, joustamista edellyttävien sekä epäsäännöllisten työaikojen ja korkean koulutuksen tulee näkyä palkassa.

Palkkatasa-arvoa edistetään korjaamalla kunta-alan naisvaltaisten asiantuntija-ammattien – erityisesti kirjasto-, museo-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisalojen – palkkaus vastaamaan työn vaatavuutta ja edellytettyä koulutusta.

Myös projektityöntekijät ansaitsevat kunnan palkan. Palkoissa ja palkkiossa on huomioitava työn sivukulut, eläkemaksut ja lomakorvaukset.

Työtäni kyllä arvostetaan, mutta se ei näy palkassa.

Akavan Erityisalat on monialainen ammattiliitto. Tarjoamme jäsenjärjestöjemme jäsenille taitavimman ja monipuolisimman tuen aikana, jolloin työelämän mullistuksista ei selviä yksin. Joukkomme muodostuu 19 jäsenyhdistyksestä ja niiden jäsenistä, jotka työskentelevät muun muassa kulttuurin, hallinnon, viestinnän, liike-elämän ja hyvinvoinnin parissa asiantuntija- ja esihenkilötehtävissä.

Kunta- ja alue-
vaalit järjestetään
13.4.2025.
Muista äänestää!

 **AKAVAN
ERITYISALAT**

www.akavanerityisalat.fi/kuntavaalit2025
#elinvoimaakuntaan #aihettaylpeyteen

YHTEYSHENKILÖSI AKAVAN ERITYISALOISSA:

Jaakko Korpisaari
neuvottelupäällikkö
p. 0201 235 363
jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
@JaakkoKorpisaar

Kuvitus Karoliina Penttamo
Painopaikka PunaMusta Oy 2024

Akavan Erityisalat – aihetta ylpeyteen